

maalet om Sikring af private Vejrettigheder. Udvalget afgav i Februar 1937 en Betænkning, der vil følge nærværende Lovforslag, og til hvilken man henviser.

Udvalgets Betænkning, der indeholdt et Udkast til Forslag til Lov om private Vejrettigheder med Bemærkninger, blev af Justitsministeriet forelagt Landbrugsministeriet, Indenrigsministeriet, Den danske Dommerforening, Kreditforeningernes staaende Fællesudvalg og Hypotekforeningernes staaende Udvalg til Erklæring. Gennem Indenrigsministeriet er der tilvejebragt Udtalelser fra Den danske Købstadsforening og De samvirkende Sogneraadforeninger. Samtlige disse Myndigheder og Organisationer har tiltraadt Udkastet, jfr. dog med Hensyn til et enkelt Spørgsmaal sidste Stykke i Bemærkningerne til § 2.

Nærværende Lovforslag er i alt væsentligt udarbejdet paa Grundlag af Udvalgets Udkast, jfr. iøvrigt Bemærkningerne til de enkelte Bestemmelser.

Til § 1.

Bestemmelserne i Stk. 1 er — med enkelte uvæsentlige redaktionelle Ændringer — i Overensstemmelse med Udvalgets Forslag. Den sikrer i Tilfælde, hvor Vejen er eneste eller væsentligste Adgang til en Ejendom eller nogen af dens Lodder, og Vejen er angivet paa Matrikulkortet, og dettes Udvisende i det væsentlige stemmer med Forholdene i Marken, den vejberettigede imod Ekstinktion af senere Erhververe af Rettigheder over den tjenende Ejendom, selv om det ikke kan antages, at Retten er stiftet før 1. April 1927, jfr. Lov Nr. 56 af 31. Marts 1937. Bestemmelsen maa anses for ubetænkelig, idet Købere og Laangivere, som i Udvalgets Bemærkninger anført, har Adgang til ved Eftersyn af Matrikulkortet at skaffe sig Kundskab om saadanne Vejrettigheders Eksistens paa en Maade, som ikke er væsentlig besværligere end det Eftersyn af Tingbogen, som udkræves ved tinglyste Rettigheder.

Den i Stk. 1 fastsatte Beskyttelse indtræder dog kun i Forhold til senere Erhververe af Rettigheder over den tjenende Ejendom. Det er herved en Forudsætning, at Erhvervelsen er indtraadt efter Lovens Ikrafttræden, og at de tre fastsatte Betingelser for Beskyttelsen alle er opfyldte i det Øjeblik, Erhvervelsen finder Sted.

Bestemmelsen medfører altsaa ikke nogen Retsvirkning overfor de øjeblikkelige Indehavere af Rettigheder over den tjenende Ejendom: Ejerne og Panthaverne. Justitsministeriet har derfor haft under

Overvejelse at søge gennemført en Ordning, hvorefter der under de i Stk. 1 omhandlede Betingelser sikres Ejeren af den herskende Ejendom en virkelig Vejret, selv om en saadan ikke tidligere er gyldigt stiftet. En saadan Regel vilde virke heldigt gennem Afskærelsen af Bevistrætter, ligesom den vilde medføre det materielt rigtige Resultat i de ikke faa Tilfælde, hvor der antageligt foreligger en Ret, hvis gyldige Stiftelse ikke kan bevises. Man maa dog nære Betænknelighed ved at stille Forslag om en saadan Ordning. Den vil kunne indeholde en materiel Uret overfor Ejeren af den tjenende Ejendom og vil undertiden virke ganske urimeligt, jfr. f. Eks. det Tilfælde, at den omstridte Vej bliver „eneste eller væsentligste“ Adgang til Ejendommen derved, at en anden Vej over Trediemands Ejendom nedlægges, eventuelt paa Initiativ af Ejeren af den herskende Ejendom. Da det imidlertid maa erkendes, at der, naar de i Stk. 1 nævnte Betingelser er til Stede, er en stærk Formodning for, at en gyldig Vejret er stiftet, foreslaas det, at der som Stk. 2 optages en Bestemmelse, der fastslaar, at den, der vil bestride Rettens Eksistens, under de nævnte Forudsætninger har Bevisbyrden for Rigtigheden af sin Paastand. En saadan Ordning vil utvivlsomt i Praksis i væsentlig Grad bidrage til at sikre berettigede Krav paa Vejrettigheder.

Til § 2.

I Stk. 1 foreslaas det i Overensstemmelse med Udvalgets Udkast, at der skal aabnes Brugeren af en Vej, der er eneste eller væsentligste Adgang til en Ejendom eller til nogen af dens Lodder, Adgang til ved Dom at faa fastsat, at Brugeren skal vedvare imod Udbetaling af Erstatning. Den foreslaaede Bestemmelse omfatter ogsaa det Tilfælde, at Vejen ikke er optaget paa Matrikulkortet.

En saadan Ordning, der, som foran antydtes, har Forbilleder baade i svensk og tysk Ret, maa efter Justitsministeriets Opfattelse anses for paakrævet. Ved Afvejelsen af de Interesser, der, naar Spørgsmaalet rejses om Sikring af saadanne Vejrettigheder, staar over for hinanden, maa det anses for utvivlsomt, at Vægten ud fra et samfundsmæssigt Synspunkt bør lægges paa de Interesser, der er knyttet til den herskende Ejendom. Udelukkelse af Adgangen til offentlig Vej betyder en væsentlig Hindring for — vel ofte en fuldstændig Udelukkelse af — Ejendommens Udnyttelse. Paa den anden Side betyder Rettens Anerkendelse kun sjældent et væsentligt Afbræk for den tjenende Ejendom.